

Házioltár - Matthias Walbaum házioltára nyomán

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	62.1029.1
Készítés ideje:	19. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	ismeretlen (feltehetően)
Jelzés:	jelzetlen
Anyag:	ezüst; fa
Technika:	zománctfestés
Méretek:	magasság: 46 cm hosszúság: 53 cm szélesség: 26 cm

Négykaréjos alapformájú, tagolt talapzatból kinövő, nádusszal díszített száron emelkedik a fent ívelten záródó triptichon, csukható szárnyakkal. Változatos formájú ezüstveretek, valamint zománctfestésű képecskék ékesítik. A zománctos jelenetek a következők. A talprészen: Angyali üdvözlés, József álma, Krisztus keresztelese, Krisztus megkísértése. A náduszon: három kép Krisztus gyógyításainak történetéből, és kiengesztelődés az áldozat felajánlása előtt. A predella első és hátsó oldalának jelenetein ugyanaz a sárkányfigura szerepel, e két ábrázolás feltehetően egy legenda két epizódja, a hagyományos ikonográfiában nincsen megfelelője. A triptichon két szárnyának külső oldalán Máté, illetve János evangélista, a belső oldalakon pedig Lukács és Márk alakja. Az oltárka középképe: Keresztrefeszítés. Az oltárkát körülvevő ezüst díszítmények között további jelenetek: bal oldalt Menekülés Egyiptomba, illetve Jézus a gyermekekkel, jobb oldalt Jézus egy koldussal (?), illetve Jézus és Mária Magdolna. Az oltárkát koronázó ezüst díszítmények között: Feltámadás, felette: Noli me tangere. Az oltárka hátoldalát egy bizonytalanul azonosítható áldás-jelenet díszíti, sőt, a talapzat alján is van egy képecske, azon a helyen, ahol az előképen az adományozásról szóló, felragasztott papírlap van. Ez a zománctfestésű jelenet szintén Krisztus egyik gyógyítását ábrázolja.

A műhöz az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében található, 1600 körül Matthias Walbaum készítette oltárka (Itsz. 19823) szolgált előképül. Az augsburgi házioltárka már az 1884-es ötvösmű-kiállításon is szerepelt, a historizáló darab – arányai és részletei alapján – úgy készülhetett, hogy mestere a vitrinen át lerajzolta az eredetit. A leglényegesebb eltérés, amely a reneszánsz darabhoz képest anakronisztikus, az élénk színekkel készült zománctfestésű képecskék alkalmazása, ami a tárgy alapvető karakterét is megváltoztatja. Az ábrázolások több esetben nem feleltethetők meg a hagyományos keresztény ikonográfia típusainak.

Irodalom

- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 379. (Prékopa Ágnes)
- szerző: Prékopa Ágnes: *Európai zománctművesség a középkortól a szecesszióig. Válogatás az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1991. - Nr. 78.

